

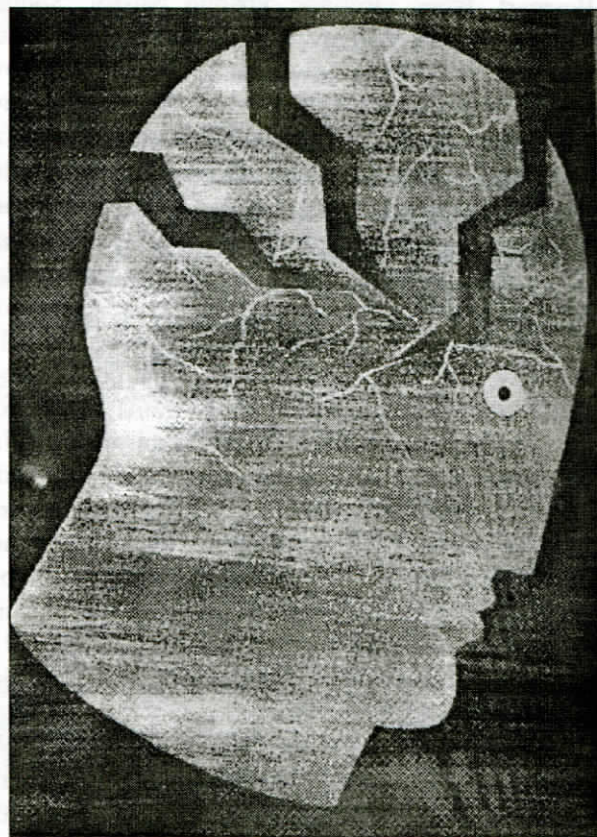
"TƏMƏNNASIZ" ÇUMAK VƏ "EKSTRASENSİZM" FACİƏSİ

ANTİPARAPSIKOLOQ GUŞƏSİ

Nijad MİKAYILZADƏ

Bir vaxt televiziya ekranlarına hakim olmuş idmançı-jurnalist-ekstrasens, özünü "allah vergisi" olan həkim, "qarşılıqlı enerji təsiri" qabiliyyətinə malik dünyada yeganə adam adlandıran A.V.Çumak haqqında əslində heç danışmağa dəyməzdi; o, maskalanmağı da lazım bilməyən adi firıldaqçı idi. Amma Çumakın misalı bir neçə cəhətdən çox maraqlıdır.

Çumak hər səhər televiziya ilə çıxışlarında tamaşaçılara yanlarına içində maye (su, şirə, krem, məlhəm) olan qab qoymalarını tapşırır, sonra passlar (hipnozçunun əl hərəkətləri) edərək deyirdi ki, sizə də, bankalarınızda ki mayələrə də enerji verdim.

Əvvələn, bu açıq-aşkar ələsəlməyə inananların sayı güman ediləcəyindən hədsiz dərəcədə çox idi

və hətta Çumakın onlara kömək etdiyini deyənlər də var idi. Axı, inamla televizorun qarşısında oturub, kömək gözləyən şəxs təlqin üçün ən münasib obyektir (başağrısının kəsilməsi, sinir sisteminin sakitləşməsi, təzyiqin düşməsi və s.). Xüsusən, histeriyalı, sinir sisteminin oyanıcılığı yüksək, dünyagörüşünün səviyyəsi aşağı olan şəxslər təlqinə asan uyurlar. Amma ciddi xəstəlikləri olanlar vaxtlarını Çumaka baxmaqla keçirəndə xəstəlik ağırlaşır, sonra həkimlər də kömək edə bilmirdilər.

İkincisi, belə bir dələduzun mərkəzi televiziya ekranını necə ələ alması təəccübə səbəb olur və müəyyən fikirlər doğururdu. Çumakın seanslarının xeyirdən çox zərər verdiyini bildirən alimlərin, bu firıldaqçının ancaq merkantil məqsəd güddüyünü göstərən jurnalistlərin, onun seanslarından ziyan gördən xəstələrin dövrü mətbuatda hiddətli çıxışlarına baxmayaraq, Çumak öz işində idi.

Düşünmək olmurdu ki, bəlkə, elə hakim dairələr o qarmaqarışq dövrdə əhalinin başını qatmaq üçün dindən, horoskoplardan, krossvordlardan, futboldan istifadə etdikləri kimi, Çumakı da qəsdən televizor ekranlarına pərçim ediblərməmiş?!

Üçüncüsü, Çumakın fəaliyyəti hamısı "təmənnasızlıq"dan dəm vuran ekstrasenslərin məhz tamaşa qulluq etdiklərini gözəl nümayiş etdirirdi.

1990-cı ildə "Pravda" qəzetinin Omskdakı müxbiri yazırdı ki, şəhər sakinləri Çumakın seanslarına biletlərin həddən artıq baha (60 manat - o vaxt bir aylıq pensianın hamısı və ya aylıq məvəçibin xeyli hissəsi) olduğundan şikayətlənmişlər. Çumakın guya ecəzkar şəfaverici təsirə malik fotosəkilləri də yüksək qiymətə satılmış. Müxbir nəql edir ki, o içəri girəndə divanın, stolun üstü, pəncərə qabağı pulla dolu imiş. Onun yalan "şəfaverici" vədlərinə inanıb, özünün, xəstə uşağının, nəvəsinin sağalacağı ümidi ilə axırıncı pullarını ve-

rən zəhmət adamlarını, qoca pensiyaçıları, xəstə və əlilləri soymaqla Çumak tək-cə Omskda dörd gün ərzində yarım milyon rubldan artıq pul qazanmışdı. Onun maliyyə işləri ilə maraqlandıqda, Çumak hiddətlənərək deyirmiş ki, bütün mədəni dünyada özgənün cibinə baxmaq qəbul olunmayıb. Bəs axı, bu qədər gəlirdən Çumak görün nə qədər vergi verməli idi. Onda heç mədəni ölkələr yada düşmürdü, həm də saatlarla özünü televiziya ilə müftə reklam edəndə, Çumak heç fikirləşmirdi ki, həmin mədəni ölkələrdə televiziya reklamının hər dəqiqəsi bir ətək pul edir.

Kaşpirovskinin, Cunanın, Çumakın fəaliyyətinin təhlili göstərir ki, ən "ustad" ekstrasenslər belə heç bir fəvqəltəbii qabiliyyətə malik deyillər və onların cəmiyyətə vurduqları real maddi və mənəvi ziyanlar şübhəli olan faydalarından qat-qat çoxdur. Ekstrasenslərin fəaliyyəti və xüsusən onların televiziya ilə verdikləri kütləvi seanslar insanların və ilk növbədə gənclərin elmi dünyagörüşünün düzgün formalaşmasına mənfi təsir göstərir, kütləvi psixoza, minlərlə adamın hipnomana çevrilməsinə səbəb olur, bu seanslara aludə olub, vaxtında həkimə müraciət etməyən minlərlə adamın vəziyyəti ağırlaşır. Deməli, ekstrasenslər tibbdə əsas sayılan prinsiplərdən birini pozurlar: "Zərər vermə!". Bəziləri onların törətdikləri təhlükəni "psixoterorizm" adlandırırlar.

Tək-cə alimlər deyil, bu təhlükəni dərk edən din xadimləri də (məsələn, rus pravoslav kilsəsi) qətiyyətlə kütləvi təlqin seanslarının əleyhinə çıxırlar.

Ekstrasenslərin və onlardan nümunə götürənlərin istifadə etdikləri üsullar və törətdikləri fəaliyyətlər ağılagəlməz dərəcədə müxtəlifdir. Lap bu yaxınlarda mətbuatda verilən xəbərə görə Perunun paytaxtında kiçik bulka dükkanı olan Raxel Payes Rivas bir gün car çəkib ki, suları pak edən Məryəm ananın zühurunu görmüşdür və "müqəddəs" şəfali su doldurulmuş xırda şüşə qabların birini 30 dollara xırıd etməyə başlayıb. Lakin bu "möcüzələr məkanını" gözdən keçirəndə bəlli olub ki, dükanda su götürülə biləcək yeganə yer ayaqyoludur. Senyora Payes Rivas yaxasını ələ verməyərək əkilib.

Beləliklə, "ekstrasens" - "telepat"ın digər adıdır

(hər ikisi "adı var, özü yox" qəbilindəndir), yəni xəstəyə ekstrasens təsir göstərdiyini iddia edən ekstrasens başqalarının fikirlərini də tapa bilməlidir. Bunu bacarmırsa, demək, onun "altıncı kanalı" yoxdur, yəni nə telepat, nə də ekstrasens deyildir. Odur ki, hər bir yeni peyda olan ekstrasensin ekstrasens olmadığını sübut etmək üçün heç bir mürəkkəb yoxlamaya ehtiyac yoxdur. "Bioloji sahə"yə malik olduğunu, xəstələrə "ekstrasens təsir" göstərdiyini iddia edən hər hansı ekstrasensə sadəcə olaraq fikirləri tapmasını təklif etmək kifayətdir. Əlbəttə, qəti surətdə imtina edəcək və hər şey aydın olacaq.

Hazırda belə söhbətlər gedir ki, respublikada həkim onsuz da çoxdur, üstəlik özəl universitetlərdə də tibb fakültələri nəyə gərəkdir?! Bu mülahizə ilə bir neçə il əvvəl Xəzər Universitetinin tibb fakültəsi bağlanmışdı. Halbuki həmin universitet təhsilin yüksək səviyyədə təşkili ilə nəinki özəl, hətta dövlət ali məktəbləri arasında da fərqlənir və 1998-ci ilin ən yaxşı ali məktəbi hesab edilmişdir. Digər tərəfdən isə tibbdən uzaq şəxslər ekstrasens məktəbləri açır (bu haqda elanları hətta şəhərin küçələrində də tez-tez görmək olar), bir neçə ay "oxutduqları" adamları ekstrasens adı ilə həkimlik etməyə göndərirlər. Bu faktları tutuşdurduqda gələcəyimiz üçün çox bədbin proqnozlar söyləmək olar. Axı, necə olur ki, hüquqi, legitim və s. dövlət yaratmaq əzmində olan bir ölkənin inzibati və ədliyyə orqanları bu böyüküklükdə qanun pozuntusundan xəbərdar olmasınlar və ya (daha pisi!) xəbərdar olub, heç bir ölçü götürməsinlər?! "Ekstrasens" sözü "telepat" sözünün sinonimidir və əslində bunlar hər ikisi "fırıldaqcı" deməkdir.

"Ekstrasensizm"ın bütün mahiyyətini bu qısa dialoq dürüst ifadə edir:

-Düzünü deyin, sizin bu "ekstrasens" müalicənizdən kimsə bir xeyir görübmü?

-Bəs necə! Yaxınlarda oğluma maşın almışam, indi də qızım üçün ev tikdirirəm. "Olmasaydı cahanda sarsaqlar, ac qalardı yəqin ki, yaltaqlar".